

Előzetes szakvélemény
a „Sopron Deák tér rendezése”
Elnevezésű zöldterületrendezési tervről

Sopron, Deák tér rendezése c. tervdokumentációból Z-2-jelű tervlapot és az ismertető film egy részét sikerült megtekintennem, Ezek ismeretében szeretném a következő megjegyzéseket tenni:

- Messzemenően kapcsolódom az építész szakértő Winkler Gábor dr. megállapításaihoz, amelyek szerint a Deák tér, mint történeti kert kezelendő. Ezért a tervkészítésnél építészeti tervlap is készüljön, amelyen a legfontosabb jelentőségű, építészeti értéket képviselő, épületek jelölve vannak.
- Mint történeti kert, a helyreállítása, rekonstrukciója és továbbfejlesztése a műemlékeknél alkalmazott módszerekkel kell, hogy történjen.
- Az eredeti park számos elemét elpusztították, de a park szerkezeti rendszere most is nyomon követhető. A park szerkesztési elve: a Csatkai – Erzsébet – Mátyás király keresztutcák által három mezőre osztott területeken egy végigfutó hossz tengely, ezen szimmetrikusan elhelyezett elemek. A meglévő szobrászati emlékek, helyreállított – egyes részleteiben kifogásolható – időjelző állomás egy egységes koncepció részei. Például a fontos motívumok a keresztutcák betorkollásánál (Batsányi u., Pázmány P. utca) való elhelyezése.
- A teret a volt Evangélikus Hittudományi Kar épülete zárja, az előtte való kis teresedés is a Deák tér része. A terv erre a területre nem terjed ki. A tér másik végén szintén lezáró motívum kívánkozik. A Deák szobor áthelyezése a park oldalvonalára nem szerencsés megoldás. Szintúgy a II. világháborús emlékmű átfordítása sem.
- A Mátyás király utca és Erzsébet utca közötti területrészt alatti mélygarázsok terve (a terveket nem láttam, de az építési engedélyben a Megyei Közlekedési Felügyelet véleményében szerepel) azt jelenti, hogy ezen a szakaszon a parkrekonstrukció kivitelezhetetlen.
- A meglévő növényzetről készülő felmérés és értékelés az alapja a további lépéseknek. A növényrekonstrukció a sok értelmetlenül vagy okkal kivágott és elpusztult növényzet újraterelítését kell, hogy jelentse. Több fát, cserjét kívánna a park, mint amennyi a tervben szerepel. A veszélyesnek minősített nyárfák helyett megfelelőnek tartom a kettős fasorpótlást. A növényanyag gazdagítása környezetvédelmi okokból is jelentős (a város átszellőzése szempontjából). A terező által elmondottakkal ellentétben értékes, és egyedi növények telepítése is szóba jöhetne. Helyesnek tartom a jelentős nagyobb növénycsoportok (fekete fenyő együttes stb.) együtt tartását és a nagy fák kiemelt védelmét. A közlekedési utak mentén a park két szélén következetesen végig cserjesort kellene telepíteni, illetve a hiányokat pótolni.
- A gyalogos sétány a parkban fusson, ne a park szélén. A kerékpárút akkor létesíthető, ha az előírás (OTÉK 26§/1978) szerint 3,0 m biztosítható. Helyi vélemények szerint a páratlan oldalon célszerűbb lenne az elhelyezése. A burkolat és a kavicsos felületek aránya azért lényeges, hogy babakocsival és kerek-kocsival is tudjanak a parkban közlekedni. Egyes mezők teljes mészkőzuzalékos burkolata erre nem alkalmas.
- A turistaközpont és a 'multifunkciós' tér föld alá süllyesztése a park testében „idegen” beavatkozás. A vele járó földkitermelésnek nem kívánatos mellékhatásai lehetnek a még meglévő nagy növényegyedekre (gyökérzet, ágak...). Az új funkciók: turista iroda, W.C., kézmosó a föld felszínén, kisebb pavilonokban is elhelyezhető lenne. A turista iroda melletti buszmegálló (akár időlegesen is) a forgalmas Mátyás király úton szintén nem szerencsés. A turista iroda tervezett helyén ugyan jelenleg nincs jelentős növényzet (a

jegenyefák kivételével), de a földemre csak gyeppótló növényzet telepíthető. Az utcai sorfák pótlását figyelembe veszi a terv.

- Jó lenne, ha a közlekedési utak rekonstrukciója a parkfelújítással együtt történhetne, a komplex parkfelújítás részeként az öntözőrendszer, és a park világítási is a terv részeként szerepelne.

Javasolom a terv fentiek szerinti átgondolását és a rendszerének újrafogalmazását. Fontosnak tartanám az Állami Műemlékhelyreállítási és Restaurálási Központ Táj- és Kertépítészeti Osztályával (1036 Budapest, Dugovics tér 13-17.) való egyeztetést a feladat kiemelt jelentősége miatt.

Üdvözlöm a szándékot, és remélem, hogy sok eredménytelen kísérlet után végre a város kedves, szeretett Deák parkja ismét a soproniaké lehet.

A fenti szakvélemény a Deák tér Fórum felkérésére készült.

Dercsényi Pálné
okl. táj- és kertépítész
vezető tervező

Győr, 2005. január 22.